herpy

ŻABY

Hill Garden Bug-eyed Frog

Theloderma asperum

Theloderma asperum to niewielka, nocna żaba drzewna z lasów Azji Południowo-Wschodniej. Jest czarnobrązowa z białymi brodawkami przypominającymi ptasie odchody i ma głęboko rubinowoczerwone oczy. Gatunek znosi wyższe temperatury niż pozostali przedstawiciele rodzaju i dobrze czuje się w małym, wilgotnym terrarium z częścią wodną. Odzywa się dość głośno i najlepiej trzymać go w małej grupie.

Rodzina: Rhacophoridae Dawna nazwa: *Philautus asper*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**3-4 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny i półwodny**
Środowisko	**Las deszczowy i las górski**
Toksyny skórne	**Brak znanych**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** D × S × W dla 4 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**20-24 °C**
Temperatura w nocy	**17-21 °C**
Wilgotność	**75-95%**
Woda	**Część wodna** głębokość 5-10 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**Na liściach nad wodą**
Dojrzałość płciowa	**6-10 miesięcy**
Liczba jaj w zniesieniu	**4-15**
Czas do wyklucia	**7-14 dni**
Okres larwalny	**75-180 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Theloderma asperum to jedna z najmniejszych żab w swoim rodzaju. Dorosłe osobniki mierzą 3-4 cm od pyska do kloaki, przy czym samice są nieco większe i bardziej zaokrąglone niż samce. Grzbiet jest ciemny z białymi, brodawkowatymi partiami, a młode osobniki mają wyraźną białą lub szarą plamę na środku grzbietu. Dzięki temu żaba wygląda jak ptasie odchody, co stanowi skuteczną ochronę przed drapieżnikami. Oczy są głęboko rubinowoczerwone, palce mają przylgi, a w

przeciwieństwie do innych gatunków z rodzaju brak jej zębów na podniebieniu. Nazwa rodzajowa *Theloderma* pochodzi od greckich słów *thele*, brodawka sutkowa, i *derma*, skóra, i właśnie guzowate, brodawkowate kończyny oraz szorstka skóra wyróżniają żaby z tego rodzaju.

Świeżo przeobrażone młode są małe, gładkie i jasnobrązowe, a kontrasty i brodawki pojawiają się dopiero z wiekiem. Proporcja płci jest dość wyrównana, także gdy kijanki rosną w temperaturze pokojowej, co jest w tym rodzaju nietypowe. Samce mają czerwone modzele godowe po wewnętrznej stronie przednich łap, które w okresie rozrodu są nabrzmiałe, i odzywają się miękkim pohukiwaniem przypominającym głos sowy. Głos jest dość donośny, więc warto się zastanowić, zanim postawisz terrarium w salonie lub sypialni.

Długość życia nie została udokumentowana. Zwierzęta mogą żyć w niewoli ponad pięć lat, a dla rodzaju przyjmuje się około dziesięciu lat. Gatunek jest wciąż rzadki w hobby.

Granice gatunku budziły wątpliwości, ponieważ jest on bardzo podobny do *T. albopunctatum* i *T. baibungense*, a pewne są tylko stwierdzenia z obszaru w Malezji, z którego gatunek opisano. Skóra jest wrażliwa jak u wszystkich płazów i nie opisano żadnej toksycznej wydzieliny skórnej. Mimo to myj ręce przed kontaktem i po nim oraz unikaj brania żab do ręki.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Występowanie i środowisko

Theloderma asperum została opisana z Półwyspu Malajskiego i tylko stwierdzenia stamtąd są w pełni pewne. Gatunek podawano także z Tajlandii, Mjanmy, północno-wschodnich Indii, Bangladeszu, Bhutanu, Wietnamu, Kambodży i Sumatry, ale część tych stwierdzeń może wynikać z pomylenia z blisko spokrewnionymi gatunkami, więc dokładny zasięg jest niepewny.

Zwierzęta w hobby terrarystycznym pochodzą od osobników odłowionych w Wietnamie. Gatunek jest rozmnażany w niewoli, a osobniki z hodowli są zdecydowanie lepszym wyborem.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

> **Naturalny zasięg:** Malezja, Tajlandia, Mjanma (Birma), Indie, Bangladesz, Bhutan, Wietnam, Kambodża i Indonezja.

ŚRODOWISKO

Theloderma asperum żyje w tropikalnych lasach nizinnych i górskich od poziomu morza do około 1500 m n.p.m. Żaba siedzi na niskich roślinach i pniakach i jest tak dobrze zamaskowana, że bardzo trudno ją dostrzec. Prawdopodobnie spędza dużo czasu w wypełnionych wodą dziuplach. Tam też składa jaja, nad wodą w zagłębieniach martwych drzew, tak że kijanki po wykluciu spadają do wody. Rozmnaża się również w kałużach deszczówki i wypełnionych wodą przedmiotach. Woda w dziuplach jest często bogata w składniki odżywcze i pełna larw owadów, a kijanki rosną szybko, dzięki czemu zdążą przejść metamorfozę, zanim dziupla wyschnie.

Klimat jest ciepły i wilgotny. Gatunek znosi wyższe temperatury niż górskie gatunki z rodzaju, ale i on ma problemy przy temperaturze powyżej 27 °C. Figuruje jako gatunek najmniejszej troski (LC), ale utrata lasów i wyręb są największym zagrożeniem dla jego siedlisk.

Hodowla

TERRARIUM

Theloderma asperum jest niewielka i można ją trzymać w stosunkowo kompaktowym terrarium. Terrarium o wymiarach 45 × 45 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość) wystarczy dla małej grupy czterech zwierząt. Żaba jest nadrzewna i chętnie przesiaduje przy brzegu wody, więc warto wykorzystać wysokość.

Wystrój naśladuje dziuplę i wilgotne dno lasu: rurki i płyty korkowe ustawione pionowo i ukośnie nad wodą, gałęzie, korzeń namorzynowy oraz rośliny takie jak epipremnum, zielistka i niskie paprocie. Rurki korkowe o średnicy wewnętrznej co najmniej 8 cm, częściowo zanurzone w wodzie, są ulubionymi miejscami składania jaj i poza okresem rozrodu służą też jako kryjówki. Utrzymuj podłoże wilgotne pod warstwą mchu i liści i zadbaj o łatwe wyjście z wody na ląd, aby świeżo przeobrażone młode mogły się wydostać. Pokrywa musi być na tyle szczelna, by utrzymać wilgoć, ale mieć wentylację, aby powietrze nie stało. Nowe zwierzęta przechodzą sześciotygodniową kwarantannę.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

TEMPERATURA

W dzień temperatura powinna wynosić 20-24 °C, a w nocy 17-21 °C. Gatunek krótkotrwale znosi spadki do około 10 °C i bez problemu radzi sobie przy 24-25 °C, ale powyżej 27 °C robi się niebezpiecznie i może to być śmiertelne. Mierz temperaturę termometrem cyfrowym i trzymaj terrarium z dala od okien wychodzących na południe i źródeł ciepła. Lampy grzewcze nie są tu na miejscu.

Latem pomaga zraszanie zimną wodą, kostki lodu z wody osmotycznej w części wodnej lub mały wentylator przed terrarium. Gatunek nie potrzebuje zimowania.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza utrzymuje się na poziomie 75-95 %. Gatunek znosi krótkie okresy spadku do około 50 %, jeśli ma dostęp do wody, ale suche powietrze bez wody może szybko okazać się zabójcze. Zraszaj codziennie zimną wodą i dbaj, aby część wodna była zawsze pełna, a podłoże wilgotne. System zraszający jest praktyczny, bo dodatkowo chłodzi terrarium. Powietrze nie może stać, więc lekki przepływ przez wentylację jest niezbędny.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Żaba dużo przebywa przy brzegu wody, a nawet siedzi pod wodą, więc część wodna nie jest ozdobą. Zapewnij stały zbiornik wodny o głębokości 5-10 cm z płytami i rurkami korkowymi, aby zarówno dorosłe osobniki, jak i młode mogły łatwo wyjść. Używaj wody osmotycznej remineralizowanej preparatem dla płazów i dodawaj garbniki w postaci liści dębu lub liści *Terminalia catappa*, aby woda nabrała herbacianobrązowego koloru. Filtr nie jest potrzebny, jeśli woda jest regularnie wymieniana: wymieniaj około połowy co tydzień. Przed dotknięciem wody spłucz z rąk mydło i krem i nigdy nie używaj środków czyszczących w terrarium. Utopione owady karmowe usuwaj codziennie.

OŚWIETLENIE I UVB

Żaba jest aktywna nocą i nie ma udokumentowanej potrzeby UVB. Można zastosować słabą świetlówkę UVB dla gatunków cieniolubnych (strefa Fergusona 1), co jest opcjonalne, ale wtedy żaby muszą zawsze mieć możliwość schronienia się w cieniu. Żywe rośliny potrzebują oświetlenia roślinnego, np. świetlówki T5 o barwie 6500 K przez 12 godzin dziennie. Światło nie może nagrzewać terrarium. Przyciemnione czerwone światło nocne lub lampa księżycowa pozwala obserwować żaby, gdy są aktywne.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

T. asperum żywi się owadami. Podstawą pokarmu są małe świerszcze, uzupełniane larwami barciaka, muchami, skoczogonkami dla najmniejszych młodych, małymi karaczanami dubia i larwami muchy czarnej. Owady karmowe mogą być co najwyżej tak długie jak odstęp między oczami żaby: około 3 mm dla świeżo przeobrażonych młodych i do 12 mm dla dorosłych. Oprószaj pokarm dobrym preparatem witaminowo-mineralnym, na zmianę wapniem z D3 i multiwitaminą.

Karm zaraz po zgaszeniu światła i umieszczaj świerszcze w małej, pływającej miseczce, aby się nie potopiły i nie zanieczyszczały wody. Dorosłe osobniki dostają cztery do sześciu owadów dwa do trzech razy w tygodniu. Samice niemal zawsze są bliskie złożenia jaj i potrzebują nieco więcej pokarmu i wapnia.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Theloderma asperum jest aktywna nocą, a w dzień siedzi ukryta w rurkach, między roślinami lub blisko wody. Dobrze radzi sobie w grupie, o ile ma wystarczająco dużo miejsca, i bez trudu rozmnaża się w parach, ale grupa daje najlepsze wyniki. Samce odzywają się miękkim pohukiwaniem przypominającym głos sowy, głośniejszym, niż można by się spodziewać po tak małej żabie.

Gatunek nadaje się do obserwacji, a nie do brania do ręki. Jeśli trzeba przenieść zwierzę, użyj małego, wilgotnego pojemnika albo chwytaj mokrymi, czystymi rękami i rób to szybko. Nie trzymaj tego gatunku razem z innymi gatunkami żab.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Płci nie da się określić, zanim zwierzęta skończą sześć do ośmiu miesięcy. Samice są większe, dłuższe i szersze i wydają się bardzo zaokrąglone, ponieważ niemal stale produkują jaja. Samce są mniejsze, mają czerwone modzele godowe po wewnętrznej stronie przednich łap i odzywają się miękkim pohukiwaniem. Proporcja płci jest dość wyrównana, nawet gdy kijanki rosną w temperaturze pokojowej, co jest dużą zaletą w porównaniu z chłodniejszymi górskimi gatunkami z rodzaju.

GODY I KOPULACJA

Nie trzeba wiele, by pobudzić rozród: trzymaj obie płcie razem i podawaj nieco więcej pokarmu niż zwykle, aby zwierzęta zgromadziły zapasy tłuszczu. Zapewnij wiele rurek korkowych częściowo zanurzonych w wodzie i co tydzień wymieniaj wodę na chłodną; często w ciągu kilku dni widać parę w ampleksusie. Samiec obejmuje samicę za przednimi kończynami.

Gatunek może rozmnażać się przez cały rok, ale kilka miesięcy rozrodu zwykle przechodzi w kilkumiesięczną przerwę. Jeśli zwierzęta kontynuują rozród dłużej niż cztery do pięciu miesięcy, można na jakiś czas rozdzielić płcie, aby samice się nie wyczerpały.

JAJA I KIJANKI

Jaja są przyklejane parami w przejrzystej, ciągnącej się galarecie na spodniej stronie rurek i płyt korkowych lub na innych powierzchniach 2-3 cm nad wodą, tak że kijanki po wykluciu spadają bezpośrednio do wody. Gatunek nie buduje gniazd pianowych. Jaja mają około 8 mm, a zniesienie jest małe, zwykle 4-15 jaj. Zostaw jaja tam, gdzie zostały złożone, i utrzymuj je wilgotne. Rodzice nie opiekują się jajami ani kijankami.

Kijanki mogą przez jakiś czas pozostać z dorosłymi, ale lepiej przenieść je do osobnego zbiornika: małego plastikowego pojemnika lub akwarium z około 10 cm tej samej wody co w terrarium i kilkoma liśćmi *Terminalia catappa*, które kijanki także obgryzają. Utrzymuj wodę w temperaturze pokojowej, 20-24 °C. Podawaj drobny granulat dla kijanek dwa razy w tygodniu; zjadają też utopione owady karmowe. Co tydzień wymieniaj połowę wody. Kijanki są szare.

METAMORFOZA

Wyklucie następuje po około 7-14 dniach; ta wartość dotyczy rodzaju i nie została zmierzona dla tego gatunku. Czas rozwoju larwalnego również nie jest udokumentowany dla *Theloderma asperum*, a wartość w specyfikacji zapożyczono od blisko spokrewnionej *Theloderma corticale*. Metamorfoza trwa zwykle około trzech miesięcy, ale może się przeciągnąć do pół roku.

Gdy pojawią się przednie kończyny, poziom wody należy obniżyć do najwyżej 5 cm i zapewnić łatwe wyjście na ląd po korku, korzeniach lub pływających roślinach. Po około tygodniu spędzonym na lądzie młode zaczynają jeść.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode są małe i przenosi się je do prostego terrarium z 2-5 cm wody, pływającymi płytami korkowymi i kilkoma sadzonkami epipremnum, aby łatwo było je obserwować. Utrzymuj temperaturę 20-24 °C. Pierwszym pokarmem są skoczogonki, muszki owocowe i najmniejsze świerszcze o długości około 3 mm, podawane codziennie lub co drugi dzień i oprószone wapniem i witaminami. Po dwóch do czterech miesiącach mogą przejść do większego terrarium, a po sześciu do ośmiu miesiącach można określić płeć.

Zdrowie i częste błędy

Theloderma asperum jest odporna, gdy temperatura i wilgotność są odpowiednie. Typowe problemy to:

- Zbyt wysoka temperatura. Powyżej 27 °C może być śmiertelna. Natychmiast schłodź terrarium.
- Zbyt suche powietrze bez dostępu do wody. Może to szybko okazać się zabójcze.
- Zła jakość wody w części wodnej. Regularnie wymieniaj wodę.
- Niedobór wapnia i witamin, zwłaszcza u samic i młodych. Oprószaj pokarm.
- Chytridiomikoza i inne infekcje. Trzymaj nowe zwierzęta w kwarantannie.
- Otyłość u przekarmianych zwierząt.

Zgłoś się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli żaba traci na wadze, przestaje jeść, ma rany, przebarwioną skórę lub zmętniałe oczy.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.